

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Aszerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, június 4.

A betegekért.

A közegészségügy elhanyagolása seholsem bosszulja meg magát annyira, mint Magyarországon. Ennek a bajnak oka a földművelő osztály szegénységében és elmaradottságában rejlik, a — mely osztályt a nemzet nagyon elhanyagolta ősidőktől fogva maig.

Mi nálunk a földművesre bizonyos megvető lenézéssel szóhasználat tekinteni, mintha ehhez a nehéz munkához egyáltalán nem kellene semmi tudomány. Ennek az uri osztály részéről megnyitvánul lenézésnek az lett a következménye, hogy maga a földműves osztály is, mint ilyen elvesztette minden önérzetét. Nem birva sem gazdasági, sem jogi, sőt elementáris ismeretekkel, a magyar haza földművelő gyermeke játéktárgy lett azok kezében, kik tudatlanságát kihasználni, munkaerejét kizsákmányolni elég lelkiismeretlenek voltak.

Ez így volt már az ősidőkben. Az ó-szláv »prost« szó egyszerűen jelent. A román nyelv e szót használja az ostoba ember jellemzésére. A magyar nyelv e szó alatt földművelőt, parasztot szokott érteni. Már a legrégebbi századokban, tehát a földművelőben rendszerint egyszerű tudatlan embert láttak.

Pedig talán éppen a földműves osztály az, amelynek különösen a téli hónapokban legtöbb ideje jutna arra, hogy valamit — tanuljon. Hogy mégsem tette és nem teszi, annak nemcsak az az oka, hogy természetes vezetői a papok és a tanítók nem igen foglalkoztak velük, hanem a tudatlansággal járó szegénység, az ezzel járó kedvellenység és a sok betegeskedés járult.

A szegénység megölő gyilkosa minden önérzetnek. A jellemtelenség, az elvtagadás, a ravaszság, a furfangos és intrikus lelkek ex ősbünei mind a szegénység méhéből születnek. De a legtermészetesebb szülőltje a nyomornak mégis a betegség marad. A szegény ember máról holnapra élve, nyomorult életének igazi értékét nem ismerve, addig dolgozik, míg ki nem dől. Az idő változásai ellen magát megvédeni nem tudva, e

védelem eszközeit nem ismerve, rossz táplálékra utalva, piszkos, nedves lakásokban tengődve, kész prédájává lesz minden nyavalyának és betegségnek.

Pedig még a szegénység dacára is lehetne védekezni sok betegség ellen, ha nem hiányzanék egész vidékeken, a ki a szegény emberért legtöbbet tehetne, az — orvos.

De hogy kívánhatjuk azt egy intelligens, pályavégzett orvos elmenjen egy faluba 400—500 koronás fizetésekért nyomorogni? Ha már a papokkal megtették a hitközségek azt a lelketlenséget, hogy valósággal magukhoz koldusították, miséző paraszttokká, felszentelt koldusokká tették lelképásztoraikat, a politikai községek nem tehetik meg továbbra is, hogy orvosait ellátni nem bírván, azok nélkül maradjanak.

Mindig nagy volt és nem alaptalan a panasz, hogy az orvosok, ahelyett hogy ilyen nagyobb kerületekben telepednének meg, inkább a városokban nyomorognak, ahol egymásól nem tudnak élni és megélni.

A hiba azonban nem annyira az orvosokban volt, mint inkább a községekben, mert ezek törzsfizetésül még azt a minimumot is sajnálták, amelyből egy nőtlen irnokember eltengődhetik. Azt mondták az orvosoknak, hogy a községtől ne várjanak fizetéseket, hisz a magánfelek tiszteletdíjaiból nagyon meg lehet élni. A magánfelek pedig, kik nem tartották szükségesnek az orvos fizetése iránt érdeklődni, azért nem adtak nekik illő tiszteletdíjakat, mert hát ugyis fizet a község. Az orvos lóthatott futhatott éjjel-nappal, a község és a magánfelek kiéhezhető jóakarátának áldozatául esett jóléte, egészsége, jókedve, önérzete.

Csak Isten tudja, hány jobb sorsra érdemes orvos züllött így el. Kiábrándulva a legsötétebb hálátlanság és szivtelenség minduntalan felmerülő eseteinek következtében, elveszítve minden reményét egy jobb jövőben, sokan lettek alkoholisták és falusi — kocsmacégérek. Mások meg abbahagyva nemes hivatásukat, neki álltak az eke szarvának, a kapának és lettek paraszttokká maguk is. Végül voltak s vannak, akik valóságos vállalkozók, ügyvivők, uzsorások, vigé-

cek lettek falvaikban, mert hát élni — muszáj.

Az a törvényjavaslat amelyet gróf Andrassy Gyula a közegészségügyet illetőleg beterjesztett, biztosítja a kisebb községekben lakó orvosok törzsfizetéseit, adva nekik oly minimumot, amely lehetővé teszi a megélhetést falukon abban az esetben is, ha a tiszteletdíjak nehezen, vagy éppen nem folynak be. Kötelezve vannak a községek illő lakásról is gondoskodni, amit eddig nem igen tettek. Ha a község lakást nem ad, akkor lakáspénzt kell adnia. Ha már most az orvos falun lakik és van lakása meg 1600 korona fizetése, ez már biztosítja számára a megélhetést. Nagy könnyebbség az, ha egy orvos minden hónapban felveheti a maga fizetését az illetékes adóhivatalnál és nem kénytelen nyomorogni és újra meg újra hitelre szorulni.

Igaz, hogy ez a fizetés, az ötödéves korpótlékokkal és egyéb szabályszerű illetményekkel együtt az államkincstárt 3,276,000 koronával terheli meg. De gondoljunk arra, hogy mily óriási összegeket áldoznak hasonló célokra még a szomszéd Romániában is. Minél több orvos fog vidékre kerülni, annál magasabb színvonalra fog emelkedni a vidék közegészségügye is, annál több lesz a munkaképes ember, annál élénkebb lesz a forgalom, annál erőteljesebb lesz a nemzet.

Az előirányzott összegből gondoskodás történik a bábákról is. A bábaképzés mizériáin is csak akkor lehet segíteni, ha a szülésznők szívesen fognak falvakban lakni, lévén alapfizetésük, melyből kijöhetnek.

Ha a koalíció semmi egyebet nem tett volna, mint e törvényjavaslat keresztülvitelét, már érdemes lett volna létesíteni és légberöpiteni azt a szabadelvű rendszert, amely évtizedeken át semmit a világon nem tett a szegény nép rémitő nyomorának enyhítésére. A helyzet borzalmas voltát tavaly Vajda Sándor nacionalista tárta fel, s a gyűlölt koalíció enyhítette a nyomort. Elismerés és hála legyen jutalma!

Gedeon.

Aki olcsó és elegáns ruhát akar viselni az keresse fel

GELBERT MÓR uriszabó szalonját

Kapucinus-utca 5. szám. I. emelet. Justh-palota.

Hol megérkeztek készpénzzel vásárolt angol és hazai divatkelmék, melyekből mivel olcsón sikerült bevásárolnom már 22 forinttól kezdve készítek elsőrendű ruhákat mérték szerint, elsőrendű kivitelben. A n. é. közönség b. pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel

Divatos munka. Elsőrendű szabás. Vidéki meghívásra szívesen jövök.

Gelbert Mór uriszabó.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 4.

Elnök *Fusth Gyula*.

Jegyzőkönyv hitelesítése után *Darányi Ignác* földmívelésügyi miniszter beterjeszti az állattenyésztés fejlesztéséről szóló törvényjavaslatot és egyszersmind tudatja a Házzal, hogy a javaslat keretében a közlegelők felállítása céljából a községek támogatása is tervbe van véve. (Éljenzés.)

A Ház a törvényjavaslatot a földmívelési bizottsághoz utasította.

Ezután a büntető-novellát a Ház harmadszori olvasásban is elfogadta és áttette a főrendiházhoz.

A vasuti áru fuvarozás tárgyában Bernben megkötött nemzetközi egyezményhez tartozó pótegyezmény és a kassa-oderbergi vasúttársaságnak nyújtandó további külön állami biztosításról szóló törvényjavaslatokat elfogadták.

A vicináliák.

Ezután egy csomó helyi érdekű vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalták.

A budapesti helyi érdekű vasutnak villamosítási átalakításáról szóló törvényjavaslatnál.

Szmercsányi György szólal fel. Ezzel az átalakítással — úgy mond — nem segítünk a budapesti lakás viszonyokon. A javaslatot nem fogadja el.

Veresmarty Miklós és *Pető Sándor* elfogadják a javaslatot.

Szterényi József államtitkár: Felel a felhangzott ellenvetésekre. Az állam nem kényszerítheti az igazgatóságot az átalakításra s így feltételeket sem diktálhat. Ez a javaslat megfogja valósítani a nagy Budapest régi ideáját. Jó hatással lesz a főváros mai nyomasztó lakás viszonyára, ami csak úgy lehetséges ha egy kézben lesz.

Pető Sándor: A főváros kezében.
Szterényi József: Kijelenti, hogy nem áll meg az a vád, hogy a vasut társaság monopolizálván a közlekedést ussora kamatra fog dolgozni. Kéri a javaslat elfogadását.

A Ház a törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadta.

Az elnök jelenti, hogy az országos ügyvédi és nyugdíjintézetéről szóló törvényjavaslat tárgyalása következik.

Nagy Dezső az igazságügyi bizottság elnöke ismerteti a javaslatot. Kéri annak elfogadását. (Helyeslés.)

Darányi Ferenc: A javaslat nagy szociális kérdés megoldását nyújtja. Maga részéről elfogadja a törvényjavaslatot.

Ezután a Ház a javaslatot általánosan elfogadta. A részleteknél *Nagy Ferenc* szólalt fel.

Günther igazságügyminiszter: Hosszu megfontolás után alkották meg a nyugdíjintézetéről szóló javaslatot. Gondolkozni kellett az elszegényedett öreg ügyvédekről. (Ugy van.) Megadtuk az önkormányzatot az ügyvédi karnak és az úgy élt vele, hogy mintát vehetne róla az ország minden önmagát kormányzó kara. És most ennek a karnak a nagy küzdelemben megrokkant tagjait vesszük védelmünkbe. (Helyeslés.) Kéri a tétel elfogadását.

Nagy Dezső előadó rövid hozzászólása után a javaslatot részleteiben is elfogadják.

Günther Antal beszéde után a kérvények tárgyalása következett volna, azonban az előadó nem volt jelen, mire az elnök 5 perc szünetet ad.

Szünet után az előadó nem jelentkezett, mire a holnapi ülés napirendjének megállapítása után az ülés 2 órakor véget ért.

A közigazgatási bizottság ülése.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap délután tartotta rendes havi közgyűlését. Ezúttal a rendes folyó ügyek, felebbezé-

sek, utadói törlések kerültek tárgyalásra, amelyek vita nélkül intéztek el.

Glac Antal főispán elnöklele alatt jelen voltak: *Bordé Ferenc* főjegyző, dr *Thury László* v. főügyész, *Mayer Lajos* kir. pénzügyigazgató helyettes, *Frankó Endre*, dr *Hoványi Géza*, dr *Berkovits Miklós* tb. városi főorvos, *Rádl Ödön*, dr *Baróthy Pál* kir. ügyész, *Vasady Lajos* kir. tanfelügyelő, dr *Berkovits Ferenc*, dr *Kurländer Ede*, *Mezey Mihály*, dr *Konrad Márk*, *Sulyok István*, dr *Cseresnyés Béla* jegyző.

Az ülés elején a polgármester szokásos havi jelentését terjesztették elő, amelynek érdekesebb adatait a következőkben adjuk:

A közegészségügyi állapot május hónapban ugyan nem mondható egészen kedvezőnek, amennyiben járványszerűen fellépő betegség nem mutatkozott, valamint a halálozás általában nem volt nagy, mondható, de még sem tekinthető kedvezőnek, mivel a halálozások száma meghaladta a születések számát. Született 113 gyermek, elhalt 122.

A kórmentő a hurutoslob volt, ezért nagy a tüdő és gümőkóros halálozások száma.

A fertőző betegségek gyéribben léptek fel, csupán a kanyaró szerepel 51 esettel. A fertőző kóralakok igen jóindulatúaknak mutatkoznak. Bejelentve volt: kanyaró 51 eset, halálozás nélkül; roncóló toroklob 12 eset, 1 halálozással; vörheny 2 eset, halálozás nélkül; hasi hágy-már 3 eset.

A járványkórházban 22, a Sztaroveszky-gyermekkorházban 58 fekvő, 353 bejárt beteg nyert gyógykezelést.

Szegény beteg 626 gyógykezelést.

A közbiztonsági állapot kedvező volt. Lopás 39, sikkasztás 14, csalás 12, súlyos testi sértés 17, hamispénz forgalombahozás 2, hatóság elleni erőszak 1 esetben volt bejelentve.

Letartóztatva volt 67 egyén, ezek közül eltoloncoltatott 48. Kihágási feljelentés 188 esetben tétetett.

Külföldi utlevél 5 adatott ki, ebből három Amerikába.

Májusban 1 gyilkosság 2 öngyilkosság és egy tüzeset történt.

A közadók május havi bevételi eredménye kielégítő volt, amennyiben 2629 koronával több kincstári adó folyt be.

Kincstári adóban befolyt 163,283 korona 13 fillér.

Városi adóban 78164 kor. 58 fill., vízdíj-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A megszelidült amazon.

Irtá: Paul Reboux.

Pompás kis asszony ez a Mariette, nem igaz? Csak képzelje, milyen csinos... És oly figyelmes!... Mily finoman suhant ki, a mikor észrevette, hogy csevegni kezdünk. Kettőt sem találta Párizsban ilyet! Soha ellent nem mondana... Gyöngy... Ahl pedig nem volt mindig ilyen. El sem hiszi, ha azt mondom, hogy valaha olyan volt, mint egy mérgező pulyka. Hej, be sokat szenvedtem miatta.

En igazán nem vagyok rossz ember. Az ilyen nagy, erős emberek nem ártnak még a légynek sem. Olyan jámbor vagyok igazán, mint egy ökör... Hej, be ki is használta az asszony! Nem, uram, nem tudna elképzelni mérgezőbb kis asszonyt, mint ő volt.

Ha kocsin mentünk, a kocsi szándékosan legkellemetlenebb utat választotta. A vendéglőben... a fejébe vette, hogy a hal sohasem friss; ha elevenen tálták volna elébe, ő azt is caalásnak tartotta volna. A kávéházban a pincérnek nem volt szabad másfelé pillantani sem. Szakadatlanul őt kellett kiszolgálnia kis székkal, ujsággal, szalmával, jéggel mit tudom én, még mi mindennel nem. A kereskedésekben mindenütt remegtek tőle. Tíz sousért fölforgatta az egész raktárt és halálra fárasztott minden segédet.

Színházban? Ötször-hatszor visszakergetett,

hogy másféle jegyet hozzak... A ruhatárban nem volt rá eset, hogy az ő köpenye el ne vészett volna. Az ő kezében minden látszó tönkrement, egyszer az inspektórral magával vészett össze, azt állította, hogy egy darab ólmot tett bele, hogy ne lehessen igazítani.

Az utcán! Ott volt csak egyszer elemében. »Ugy rohansz, hogy nem bírlak utólni... Ugy mászol, mint egy csiga... Ha tudnád, milyen kellemes egy óráig várni a trafik elöttl... De persze, ez a kirakat engem érdekel, hát férjem uram a világért meg nem állana!...«

De ez még semmi. Az volt a rögeszméje, hogy minden férfi őt bámulja, fixirozza és nekem kötelességem őt ettől megmenteni. Soha, őt percig békét nem hagyott. »Kérlek, Ferdinánd, a szomszédom agyongyötör; vess véget már ennek.« Vagy: »Ha az az ur még tovább is úgy bámul, szavamra, pofonütöm.« Máskor meg; »Esküszöm neked, hogy intett... Mit? ez téged nem izgat?... Hütelen!...« Egész megszelidítettem; nem is hallgattam rá; annyit ha szólottam neki: »Az illem! Mariette, nem illik!« Ő meg hunyorgatott, a száját vonogatta, dobolt az asztalon, topogott a lábával és minden módon figyelmessé akart tenni.

Hanem ez nagyon erős lecke volt, ami megszelidítette.

Egyszer... várjon pontosan tudom a dátumot, május 30-ika nolt, Ferdinánd napja. A névnapomra egy kalappal leptem meg, amire rettentő büszke volt. Színházba mentünk. Elképzelheti, hogy a legelső sorba ült az új kalapjával. Volt azon minden, tollak, virágok,

madarak, egy egész paradicsomi tájkép. Milyen zugást vittek véghez, akik a hátuk mögött ültek. Az lett a vége, hogy el kellett hagynunk a helyünket.

Ezután betértünk egy kávéházba; nem akart hazamenni, mert azt mondta, a házmeester látta, hogy színházba megyünk, mit képzelne, ha ilyen hamar hazamennénk.

Jó, gondoltam, legalább csöndben leszünk. Két kávékrémet rendeltem és néztük, hogy játszanak. Egyszerre csak megszólal Mariette:

— Ferdinánd!

— Nézd, Ferdinánd, mi az ott?

— Menjünk oda!

— Nézd, a bolond!

— Ferdinánd!... látod ezt az alakot, ott, ott szemben? Mióta itt ülünk, egy pillanatra sem vette le rólam a szemét...! Kérlek, utasítsd rendrel... Életemben egyetlenegyszer légy férfi.

Odanéztem. Egy derék, nagy asszonyság ült ott és mellette egy furcsa, szőke bajszú ember; úgy ült a nagy hölgy mellett, mint a csirke a kotló szárnya alatt.

— Eh, ne bosszants az örökös látományaidal.

— Ferdinánd, ha emberségre nem tanítod ezt az alakot...

A hangja egyre erősebb lett. A közfigyelem lassanként felénk fordult... En roppant kényelmenlenül éreztem magam... De ő zavartalanul folytatta: »ezt a hülyét... ezt a csibészt... ezt a lumfrátert...« Hagyj már egyszer békében, — mondtam neki, — a lumpjaidal.

ban 22682 kor., utadókán 13494 kor. 85 fillér folyt be.

Felemlíti még a jelentés, hogy *Huzella Gyula* a közigazgatási előadói tisztéről lemondott. A földművelésügyi miniszter a lemondást elfogadta s helyére dr. *Kurländer Edét* nevezte ki Nagyvárad város közigazgatási előadójává.

Glacé Antal főispán sajnálatát nejezte ki *Huzella Gyula* távozásán s örömmel üdvözölte dr. *Kurländer Edét* új fontos tisztségében.

Dr. *Kurländer Ede* köszönetet mond az üdvözlésért s igéri, hogy szerény tehetségével igyekezni fog kötelességeit teljesíteni.

A polgármester jelentését tudomásul vették. *Horváth József* a hegyen építkezni kíván, azonban a tanács nem adta meg az építkezési engedélyt, mert a *Nilgesz-féle* szőlő egy része volt a kérdéses telek s erre nem lett engedély adva, hogy házhelyül pascellázhassák. Ez ellen *Horváth* felebbezett, hivatkozván arra, hogy a telek már régen az ő nevére van telekkönyvezve. A közigazgatási bizottság visszaadta az ügyet a városi tanácsnak, hogy az iránti kérvényt vegye rendes elbírálás alá, a terveket közegészségi, közbiztonsági és tűzrendészeti szempontokól vizsgálja felül s hozzon szabályszerű határozatot.

A kereskedelmi és iparkamara székházában a titkár és szolgálólakásai után a kir. pénzügyigazgatóság nem engedélyezte az állandó házbéradómentességet. Ez ellen a kamara indokolt felebbezést adott be a közg. bizottsághoz.

A pénzügyigazgatóhelyettes a felebbezés elutasítását javasolta.

Dr. *Hoványi Géza* kimutatta, hogy az ország többi kamaráinál a székházban a tisztviselőknek és szolgáknak természetben adott lakásai házbéradómentesek. Indítványozta, hogy a felebbezésnek adjon helyet a közigazgatási bizottság.

Az indítványt elfogadták, mire a pénzügyigazgató kijelentette, hogy a közg. bizottság határozatában megnyugszik.

Apróbb ügyek elintézése után az ülés véget ért.

Az állattenyésztés fejlesztése.

Darányi törvényjavaslata.

A mezőgazdasági kultúra színvonalának emelése körül — mondja a miniszter a javas-

Az meg ezt meghallotta és magára vette.

— Lump! Uram, nekem úgy rémlik, mintha ön engem lumpnak nevezett volna Lump magam!

No, ez már sok! Látott valaki már ilyen butát? Azt mondom neki:

— Hallja, igazítsa helyre a szavait, kicsikém... Vigyázzon, mert baj lesz...

— Így, Ferdinánd, így! — kiabált Mariette. — Mutasd meg neki a helyét!

Csakugyan föllállottam és a Mariette szakadatlan buzdítása közben a kis ember felé közeledtem. Tudom is én már, mit mondott újra; megtogtam a gallérját.

Mariette eddig egyre tüzelt. De most hirtelen felállott a nagy hölgy.

— Bánom is én, — gondoltam — ez meg a hátamnak fog nekiesni.

Dehogy is. Mint egy ágyugolyó, Mariette nek rontott kiabálva:

— Megállj csak, piszkos hollója. Szemet vet a férfiakra és összevesziti őket. Megállj csak!

Ah, uram; a kis ember gallérját még mindig a kezemben tartottam, de odanéztem... Az a tőr! Az új kalap? Hogy repült a sok toll, meg a virág, meg a madár. Mariette visított, mint a kit gyilkolnak. A másik meg fölkapta és beültette a kávékrém kellős közepébe!

A pincérek választották szét őket.

S higgye el, uram, hogy a feleségem azóta egész új asszony lett. Ő, az a pulyka, azóta olyan, mint a méz. Ha véletlenül ön a lábára tapos, ő fog bocsánatot kérni érte.

lata indokolásában — egyetlen más irányban nem tapasztalunk oly lázas tevékenységet, mint éppen az állattenyésztés fejlesztésének érdekében.

Szerte a világban érvényesülnek ezek a törekvések és elismerés illeti a minisztert, hogy erős kézzel igyekszik a magyar állattenyésztést és ezzel a magyar gazdasági életét is emelni.

A legutóbbi évek alatt figyelemre méltó sikerek követték a szárazodásokat, a melyekkel mezőgazdaságunk jövedelmezőségét és az állattenyésztésünk jövőjét állatok és állati termékek produkciójának alapjain fokozni, illetve biztosítani iparkodtak.

Az előttünk fekvő javaslat ezt a fejlődést még intenzívebbé akarja tenni.

A javaslat 1., 2., 3. pontja kizárólag a köztenyésztés céljaira szolgáló apaállatokban (a lótenyésztéstől eltekintve) mutatkozó szükséglet kielégítésének támogatására vonatkozik. Így a köztenyésztésre vagyis közös használatra szolgáló apaállatok beszerzését az állam ezáltal ingyen fogja közvetíteni. Továbbá az apaállatok vételárát egy évre kamatmentesen fogják előlegezni és méltánylást érdemlő esetekben legfeljebb husz százalékgig menő vételár elengedést adnak.

Ugyancsak az állam költségén fogják ezután a köztenyésztés céljait szolgáló bikákat az elhullás és kényszervágás esetére biztosítani.

Egyéb tenyészanyag beszerzésére két év alatt törleszthető kölcsönt fog adni az állam.

A tenyészállatok díjazására nagy és sok díjat alapítanak, hogy a tiszta vérben való tenyésztést és ennek keretében a minél értékeőbb apaállatok nevelését, valamint a legjelebb üszőanyag tenyésztését előmozdítsák.

Az apaállatok gondozói (cselédok, pásztrok) amennyiben kötelességüket hiven teljesítették, jutalomban fognak részesülni.

Másfél millió korona költséggel egy állandó jellegű kiállítási és vásártelepet fognak Budapest környékén berendezni.

Az állam örök áron üsző-legelőket (kifutókat) és havasi telepeket fog vásárolni, hogy a közlegelők számát szaporítsa. A havasi gazdálkodást oly mértékig akarja a miniszter föllendíteni, hogy azok a svájci telepekkel kiállják a versenyt, hogy így a lakosság gazdagodásának lehetősége megadassék.

Ezeket kívül még egy egész csomó életre való intézkedést tartalmaz a javaslat, amely méltán csatlakozik Darányi előbbi alkotásához.

Óriási vihar a margitai járásban.

Megakadt bányauzem.

A várva-várt eső, mely a lankadt természet sok helyen új életre keltette tegnapelőtt megérkezett. Az eső azonban nem volt általános és nagyon sok helyen jéggel, zivattal járt, ami még most kiszámíthatatlan károkat okozott. Különösen sokat szenvedett a vihartól a margitai járás, ahol két község természet tette tönkre a jég. Ezenkívül ugyancsak a margitai járásban a *bodonosi szénbányában* is nagy károkat okozott.

Az óriási viharról tudósítónk a következőket jelenti.

Szerdán a déli órákban tikkasztó hőség uralkodott az egész járásban. Futva menekült mindenki a szokatlan és az egyszerre támadt hőség elől. A nagy melegben az égen két óra

felé vörös és barna felhők jelentek meg s óriási gyorsasággal borították el az egész égboltot. Majd hatalmas porfelhő támadt mely átláthatatlanná tette a levegőt.

Három óra felé a napfény teljesen eltűnt s az egész vidéken valóságos istenitéleti idő kezdett tombolni. A vészterhes felhőkből előbb kövér eső cseppek hullottak majd *diónagyságu jég* kezdett esni. A jég azután elállott s csak az eső esett. A jég azonban Terje és Derna községek határain huzamos ideig esett s míg másutt az áldás kíséző jótékony eső esett addig itt a két község határát teljesen elpusztította a jég.

A szőlő és gabonanemű, gyümölcs s kerti vetemények, melyek oly szép reményekkel kecsegtettek s egy délután elpusztultak.

Az eső sem volt mindenütt egyforma, sok helyen valóságos felhőszakadás volt, mely elsodorta a veteményeket. Különösen Bodonos környékén tett az eső nagy károkat. Az óriási felhőszakadás következtében valóságos patakok keletkeztek, melyek utat törve maguknak pusztítva rohantak a hegyes részekről lefele. — A nagy víz a bodonosi köszénbányákba is behatolt s a mélyebben fekvő tárnákat elöntötte.

A viharalatt sokan voltak lent a bányában s mikor a víz zuhogni kezdett a munkások kétségbeesve menekültek a felszínre. A köszén szállító kocsik munkásokkal voltak megrakva s a fent lévő munkások ezeken hozták fel a bőrig ázott embereket.

Az üzem azonnal megállott s a tegnapi napon még nem lehetett folytatni. A munkások óriási erőmegfeszítéssel szivattyúzzák most a vizet a tárnákból, ami el fog tartani két napig. Emberéletben kár nem történt, az anyagi kár azonban tetemes.

Az időjárás személyességére jellemző, hogy a margitai járással szomszédos székelyhídi járásban egy csöpp eső sem volt.

UJDONSÁGOK.

A kisiparosok mellőzése.

— Sürgős indítvány a közgyűléshez. —

A múlt héten a szinkör építése tárgyában tartott rendkívüli városi közgyűlésen erősen kifogásolták a városi tanács azon eljárását, hogy az építkezésekre csak egy összegben írja ki a pályázatokat s egyszerre mind nem írja ki szakonként iparnemek szerint is, miáltal a helyi kisiparosokat kizárja a pályázatból.

A szinkör építésénél indokolni tudta a sürgősséggel valami nehezen eljárását a tanács, de a velencei iskolaépítésnél ismét mellőzte a kisiparosokat.

Ez alkalomból *Weisz Lajos* törvényhatósági tag a következő sürgős indítványt adta be a város törvényhatóságához:

Miután az 1908. évi május hó 29-én a nyári színház felépítése tárgyában megtartott rendkívüli közgyűlésen a kisiparosok igazságos panasza folytán jogosult felszólalások hangzottak el, hogy a városi építkezéseknél — a miniszteri rendelettel szemben — nem munkanemek szerint, hanem egy tömegben lett a pályázat a városi tanács által meghirdetve, sőt a kisiparosok által ezen munkálatokra a munkanemek szerinti beadott pályázatok figyelembe sem vétettek;

továbbná, hogy a később meghirdetett városi építkezésekre u. m. a váradvelencei iskolára stb. a pályázat szintén csak egy tömegben és nem külön-külön munkanemek szerint

lesz meghirdetve. miáltal újabb sérelem érte a kisiparosokat;

tiszteletteljesen indítványozom, hogy mondja ki a tek. törvényhatósági bizottság, miszerint a fenti várad velencei iskola stb. építkezési munkálatokra egy póthirdetményt, a város által a jövőben eszközendő munkálatoknál pedig oly árlejtéi hirdetményt tart tart szükségesnek a helyi lapokban vagy hirdetések útján közétetni, melyben egész világosan irassék ki az, hogy a középítkezéseknél nemcsak egy tömegben, hanem külön-külön az egyes munkaszak szerint is beadható legyen a pályázat.

Tisztelettel:
Weisz Lajos.

*** Rendkívüli városi közgyűlés.** A vízvezetési telep kibővítéséhez szükséges földterületek megvétele, illetve kisajátítása tárgyában tegnap délután rendkívüli közgyűlést tartott Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága, Glac Antal főispán elnöke alatt. A bizottság tagjai csekély számmal voltak jelen. Lukács Odón tanácsnok terjesztette elő a kitűzött tárgyat. Részletesen ismertette a földterület tulajdonosaival megtartott egyezkedési eljárást s annak eredményét. A várad velencei r. kath. plébánia képviselőjével létrejött a meg egyezés a 7 hold területre holdankint 1800 koronájával, míg egy kisebb, 1084 négyszögöl területre 700 koronában állapodtak meg. Ugyancsak a velencei plébánia nevében álló, de a Popa örökösök által használt s per alatt levő vitás 22 hold területet a plébánia, ha a per javára dől el, holdanként 700 koronáért hajlandó át bocsátani, míg a Popa örökösök holdanként 2000 koronát követelnek. Tehát a meg egyezés ezen területre nem jött létre. A Popa örökösök nevében álló 11 hold terület holdjáért 3000 koronát követelnek az örökösök. A meg egyezés erre sem jött létre. Az Oláh Ferenc és neje tulajdonában levő 7 holdra 1200 koronájával meg egyezés jött létre. A tanács javasolta, hogy a r. kath. plébánia képviselőjével és az Oláh Ferenc és nejevel létrejött egyezséget hagyja jóvá a közgyűlés, ellenben a Popa örökösök területére nézve a földmivelésügyi minisztertől a kisajátításra nézve a sürgősség kimondását kérje a törvényhatóság s ennek alapján a bírói eljárás megindítását kérje; a kért összeget pedig egyidejűleg tegye bírói letétbe. — Balogh Döme kívánatosnak tartaná, hogy a Popa örökösök képviselőivel újból megkísértenék a meg egyezést. — Rimler Károly polgármester rámu tatta, hogy valósággal kikellett nyomozni az érdekelt Popa örökösöket. Végre mikor megki sérelték több ízben az egyezkedést az örökösök között is nézet eltérés volt s egymás között sem tudtak megállapodni. A további meg egyezéstől nem lehet a kérdést függővé tenni s ezért ajánlja a javaslat elfogadását. A közgyűlés egyhangulag magáévá tette a tanács javaslatát s ezzel a rövid közgyűlés véget ért.

*** Gróf Pálffy János végrendelete.** Pozsonyból jelentik: Időb gróf Pálffy János végrendeletét tegnap hirdette ki Puschmann kir. járásbíró. A végrendelet szerint a Pozsonyi Ferenc József gyermekkórház a szentgyörgyi ingatlanokat kapta a megboldogulttól 60,000 korona összeggel egyetemben, amely a kuria átalakításának és fentartásának költségeire van szánva. Alapítványt tett kiváló tehetségű, törekvő született keresztény vallású magyar ifjak részére, akik valamely magyar főiskola eredményes elvégzése után ismereteik bővítése és gyarapítása céljából még külföldi híres főiskolákat

vagy más neves képzőintézeteket, mestereket, műhelyeket, gyárakat stb. felkeresni s azokban tanulmányaikat s önképzésüket tovább folytatni akarják. Az alapítvány tiszta jövedelméből, amely a 15 százalékos járulék levonása után tenmarad, évente négy, egyenként 6000 koronás ösztöndíjat létesít. Az alapítványt a mindenkori kultuszminiszter kezeli. Ezenkívül 186 darab értékes festményt az országos képtárnak hagyományozott.

*** Szakbizottsági ülés a városházán.** Nagyvárad város szépművészeti és közlekedési szakbizottsága szombaton, június 6-án délután 4 órakor ülést tart. Ez alkalommal Terézia- és Rimanóczy-utca szabályozási vonalának megá lapolítása kerül szőnyegre.

*** Egy renitens képviselőtestület.** A nagylétei képviselőtestület ez ideig amikor csak alkalmá volt rá mindig olyan határozatokat hozott, melyek a képviselőtestület érdekeit helyezték előbbre még akkor is, ha az a fennálló törvényekkel vagy miniszteri rendeletekkel ellenkeztek is. A főszolgabíró minden ilyen esetben leinti ugyan a képviselőtestületet, ez azonban konzekvens marad magához s a főszolgabírói intézkedéseket sem veszi komolyan. Legutóbb nemcsak a megye, de a miniszter leiratával is hasonlóképen jártak el. Megirtuk, hogy a képviselőtestület az Egyetértés című lapra előfizetett s ezt a költségvetésben is felvette. A költségvetést a megye törvényhatósága nem hagyta jóvá és a jelzett lap előfizetési díját törölte. A megye határozatát megfélebbítették a képviselőtestületi tagok a miniszterhez. A belügyminiszter a telebbezést elutasította s a megye határozatát hagyta jóvá. A miniszteri intézkedéssel legutóbb foglalkozott a képviselőtestület. A képviselőtestület a miniszter határozatát tudomásul vette, azonban kimondotta, hogy annak dacára is meg fogja rendelni az »Egyetértés« című lapot a község terhére. A határozatot azzal indokolják, hogy a képviselőtestületi tagoknak kell olvasni való és ők erre az Egyetértést választják. A határozatot a járási főszolgabíró tegnap terjesztette be az alispáni hivatalhoz. A főszolgabíró véleményezi, hogy a képviselőtestület határozatát a megye oldja fel. A képviselőtestület oly mértelen renitenskedést tanúsít, hogy azt nem lehet megtorlás nélkül hagyni. A képviselőtestület szembe helyezkedik felettes hatóságával. A főszolgabíró különben bejelenti, hogy legközelebb előterjesztést fog tenni a képviselőtestület feloszlata iránt.

*** Új törvénytörvényi jegyző.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a m. kir. igazságügyminiszter Debrecsy Géza aradi kir. törvénytörvényi jegyzőt a nagyvárad kir. törvénytörvényhez helyezte át.

*** Gazdasági tudósítói megbízás.** Bihar megye nagyszalontai járására a m. kir. földmivelésügyi miniszter Szűcs Balázs árpádi lakost bizta meg a gazdasági tudósítói tiszttel.

*** Halálos villamosapás.** A szerdai vihar a harangmezői erdőszélen találta Bocsok Tógyer 24 éves legényét. A nagy esőben a legény egy fa alá húzódott s ott akarta megvárni a vihar lecsendesedését. Az idő egyre veszesebb lett s a fába belecsapott a villám, mely Bocsokot agyonütötte.

*** A kassai kamarai titkár halála.** A magyarországi kereskedelmi és iparkamarának gyászuk van: Deil Jenő, a kassai kereskedelmi és iparkamara országosan ismert titkára tegnap elhunyt. Évtizedek óta működött

titkári hivatalában, ahova a pénzügyminiszteriumból került. A király már korábban kitüntette a Ferenc József renddel.

*** A Múzeum környékének csinosítása.** A város fővonalán, a Rákóczi-uton a Múzeum-kert mellett levő ronda köfal nem a legjobb benyomást teszi a városunkba jövő idegenekre s éppen nincsen összhangban a szépen kifejlődött környezettel. A városi főmérnök segíteni akar ezen az állapoton s előterjesztést tett a városi tanácshoz, hogy a különben is rozoga köfal helyett téglapillérek közé csinos vaskerítést készíttessen.

*** Az őssi-i—biharpüspöki összekötő vasut.** A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, az őssi-i—biharpüspöki összekötő vasutvonal engedélyezése iránt. A kamara felterjesztését a magyar gyáriparosok orsz. szövetségének nagyvárad fiókjá magáévá tette s most beadványban kéri Nagyvárad város tanácsát, hogy a kamara felterjesztését pártolólág terjeszse a város törvényhatósága elé. Ha esetleg e tárgyban küldöttség járulna a miniszter elé, erről értesítse a szövetséget a tanács, hogy csatlakozhassék a küldöttséghez.

*** Új műsor az Edisonban és Bazárkertben.** Ma, pénteken ismét rendkívül érdekes 10 új mozgatóképet mutat be az Edison színház friss műsorán a Bazár-kerti előadásokon. Az új műsor nevezetesebb számai: Utazás Irországra. (Látványosság.) Akiknek nincs szerencséje. (Bohózat.) A boszorkány csókja. (Színes látványosság.) (Unnep éjszaka. (Dráma.) Koreában. (Látványosság.) A vén kisasszony öröksége. (Bohózat.) Sorba mint a falusi bíróság. (Bohózat.) Az indián bosszúja. (Dráma.) Ezenkívül két szenzációs műsoron kívüli szám.

*** Nemzetközi spanyol haramiák.** Spanyolországban több szervezett banda működik, melyeknek az a céljuk, hogy a külföldről jobb módú egyéneket csaljanak oda, ahol aztán kifosztják őket. Egy ilyen bandától jött tegnap levél Marbreit Sándornak a biharmegyei takarékpénztári igazgatósági tagjának. A levél németül van írva. A levélben a feladó Antonio Rodrigues értesíti Markbreitot, hogy neki 1,200.000 pezettája van értékpapirokban, azonban most ezt nem tudja elszállítani, mert ő csőd miatt el van zárva. A pénzt azonban elviheti bárki is, ha érte megy s a felmerült költségeket a bíróságnak kifizeti. A levélben egy sürgőnycim is van, melyre Marbreitnak válaszolni kellett volna. A pénz egy francia állomáson várja a szerencsés vállalkozót, akit mindenáron elvár a spanyol banda. Markbreit azonban nem vágyik a spanyol pezettákra és nem utazott Madridba, hanem jelentést tett az esetről a nagyvárad rendőrségén.

*** Legújabb látványosság.** Nagyváradon a városháza közvetlen közelében lévő Körösparti Komló-kert vendéglő, amely teljesen újonnan átalakítva megnyílt. A vendéglő csaknem egyetlen a maga nemében. A Körös partján van, por, meleg nincs, de van 10 komló lugas (kedvezőtlen idő esetén tágas, fedett helyiségek) tündéres kivilágítás, kitűnő borok, kőbányai csapolt sör, jó magyar konyha. — A vendéglős Bors János, — ki régi jó ismerőse a nagyvárad közönségnek, — ezeken felül még elsőrangú cigányzenével és katonazene, automatáival is mulatja a közönséget.

x Legdivatosabb nemez és szalma kalapok három koronától kezdve REICHARD áruházában kaphatók.

x MOLNAR H. Bémer-téri cukrázdájában állandóan 2-szer naponta friss Mignon kávéhoz való sütemények és tea-sütemény kapható. Telefon 395.

IRODALOM.

Buborékok.

Irtá: Kovács Lajos. A Biharmegyei Tanítók Ház. alapjának kiadása. Ára 2 korona.

Egy kötet elbeszélést kaptunk a fenti cím alatt. Nem nagy igényű kötet: egy gondolkodó és érző, komoly férfilelek megnyilatkozása. De éppen ez a szerénység teszi kedvessé a kötetet. A szerző megtalálta azt a helyet, a mely megilleti s azt betölti. Elbeszélésein átszűrődik a fiatalkor idealizmusa, amint hogy az egész kötetet Kovács a feleségének ajánlja. Róla szól az első és az utolsó elmesztetés-téle. Egyáltalán inkább hangulatokat, mint történeteket ír meg, gyakorlott tollal, izlésesen. A kötetből mutatványt közöltünk már tárcarovatunkban.

A tisztartó leánya.

S. Nagy Sándorné. Nagyvárad, Sebő Imre kiadása. Ára 3 korona. Nyomatott a Szent László nyomdában. 212 lap.

Izléses, csinos kiállításban vettünk egy kötetet, a melyre a csinos külsőn kívül elsősorban az a körülmény hívja fel a figyelmet, hogy szerzője nagyváradi előkelő úri asszony, S. Nagy Sándorné. A mint a könyvet olvasni kezdi az ember, egyszerre lekötve érzi érdeklődését. S. Nagy Sándorné igen kellemesen, folyékonyan beszél el mondandóját s regénye meséjét ügyesen, érdekfeszítően szövi. Határozott tehetségre vall a regény, melyet kivált hölgyek nagy érdeklődéssel fognak olvasni. S. Nagy Sándorné kettős címen is jogot tarthatna kedvező fogadtatásra regénye számára: mint nő és mint nagyváradi uriaszony. Ezekre a jogcímekre azonban ő nem szorult, ajánlja a regényt a harmadik, a legerősebb cím: magának a műnek a jósága. Ajánljuk a regényolvasó közönség figyelmébe.

Hajnal.

Egyszerre három füzetjét is vettük az amerikai magyarság jelesen szerkesztett folyóiratának. Mind a három vetekedik egymással az amerikai magyarság lelke nemesítésére irányuló cikkek tartalmasságában. Bennünket különösen érdekel a 11. és 12. szám, melyekben Bognár István nagyváradi kanonoknak a Katholikus Körben felolvasott előadásából közöl részleteket. A füzetek többi közleményeit Babits József, Dénes Ferenc, dr. Helvey Lajos, Mereschmiedt Géza, Böhm Károly, Csizmadia Pál, Hortobágyi József és Rückert Ernő írták.

A dánosi cigányok a ponyván.

A dánosi rablógyilkosok pöre megjelent Nagybánán, Kovács Gyula kiadásában olcsó, huszfilléres füzetben, népszerű leírásban. A pert dr. Kiss Rezső eljárásbíró ismerteti tömören, érdekesen; a szerzőt, aki lapunknak is volt munkatársa, városunkban is ismerik.

TÁVIRATOK.

Az osztrák főiskolák sztrájkja.

Prága. június 3. Az itteni cseh egyetemi hallgatók képviselői tegnap gyűlést tartottak, amelyen több órai tanácskozás után elhatározták, hogy a cseh egyetem és műegyetem hallgatói a mai napon sztrájkba lépnek.

Bécs, június 4. Az egyetemet és műegyetemet ma bezárták. A bécsi egyetem rektorának intézkedését a diákok »hoch«-kiáltásokkal fogadták. Egyes előadásoknál a diákok addig tapsoltak, míg a tanár belátva, hogy az előadást nem tarthatja meg, a termeket elhagyta. A műegyetemen a diákok ma reggel a fekete táblán a rektor rendeletét találták, amelyben közlik a diákokkal, hogy a pünkösdi szünet ma kezdődik és e hó 15-éig tart. A földművelési főiskolát is bezárták. Rendzavarás sehol sem történt. A hallgatók körében az a hír van elterjedve, hogy az egyetemet a pünkösdi szünet után sem fogják mindjárt megnyitni.

Merénylet Dreyfus ellen.

Páris, jun. 4. Zola tetemeinek a temetőből a panthonba való szállítása alkalmával a katonai és állami méltóságok is kivonultak. Az elnök, mikor kilépett a pantheonból, a közvetlen közelében revolverlövés dörent el. A lövés a katonai diszszázad élén álló Dreyfus őrnagy ellen volt irányítva. A merénylő kétszer lőtt, az egyik golyó Dreyfusnak kezébe furódott. A másik már célt tévesztett, mert az őrnagy testvére a revolvért félre ütötte. A merénylő Gregori a Cauloi Franc Militer lapnak szerkesztője volt. A rendőrség a merénylőt azonnal letartóztatta, azonban csak megerősített csapat élén tudta elszállítani, mert a nép megakartja lincselni.

Páris, jun. 4. A tegnapi Zofiaellenes tüntetéseknel negyven embert letartóztattak. A tüntetők egyikénél töltött revolvért találtak. A kihallgatások során kiderült, hogy a tüntetést a Patrie française monarchista egyesület szervezte.

MULATSÁG.

Nyári tánomulatság. Az Erzsébet Népkert Egyesület f. évi június hó 13 án Berettyó-Ujfaluban nagyszabású tűzijátékkal egybekötött tánc mulatságot rendez az Erzsébet népkertben. A mulatság kezdete 6 órakor. Belépti díj: személyjegy 2 korona, családjegy 4 korona. A tiszta jövedelem az egyesület céljának az előmozdítására fog szolgálni.

Igazságszolgáltatás.

Agyonverték a falurosszát.

Forróvérű, dacos, napégette, acélizmu két fia fölött a kalászszengető alföldi rónának ülték törvényt tegnap. Azzal voltak vádolva, hogy megölték egy legényt, a falurosszát, a korcsma hősét, akitől félt, rettegett a falu, aki büszke hányivetiséggel, erejében bizva, megalázta, megcsufolta őket. Föllázadt lelkükben az ősmagyar dac, Kelet forróvérű, szenvedélyes fiainak a bosszuszomja s vérrel mosták le a meggyalázást.

Duhaj legénykurjantástól, pengő cimbalomtól volt hangos a múlt év decemberében Geszt község korcsmája. Hangos volt a jókedv, izzó a hangulat, forró a levegő. A szunnyadó indulatok, a büszke magyar virtus kitört az alkohol mámorától lázas lelkekből s fölhangzott a parasztdalia csatariadója — Ki legény a csárdában.

Nagy Lajos, a faluhőse kiugrott a középbe s eikurjantotta magát

— Hát én itt vónék, lássam hát, mék még a legényt!

Ezzel, hogy nagyobb nyomatékot adjon a szavának, a hozzá legközelebb álló Kéri Jánost úgy találta pofon hajítani, hogy azt aléltan vitték el a porondról. A megvert legény elmondta az esetet a bátyjának, Kéri Lászlónak, aki Tárnok Jánossal együtt elindult bosszút állani az öccse megkántóján. A korcsma, mire odaértek már tisztára volt söpörve, kivert onnét az első legény mindenkit. Kéri László odaállt elébe:

— Te merted megütni az öcsémet?

— De biz, én hé! Még a gyatra bátyját is!

De ütésre már nem volt ideje. Kéri László a nála levő doronggal találta főbe-hujjantani, hogy szó nélkül esett össze a szálás legény a korcsma nyirkos földjén. Ezután, hogy teljes legyen az »elégtétel« a két legény úgy megverte a földön fekvő, magatehetetlen embert, hogy holtan vitték haza az ivóból. Már régen halott volt, mikor az utolsó ütés érte.

A nagyváradi kir. törvényszék büntetőbíró-sága a tegnapi nap folyamán tartott törvényt a két legény fölött. A tárgyalást reggel 9 órakor nyitotta meg dr. Csulyok Béla elnök, aki Vámosy Mihály és Kottár Sándor szavazóbírák segédletével vezette a tárgyalást. A vádlottak kihallgatása után, akik beismerték tettüket, a tanuvallomásokra került a sor, amiknek alapján beigazolást nyert, hogy az elhunyt kötekedő, izgága, verekedő legény volt, réme a falunak, akinek már igen sokszor volt összetűzése másokkal is. Mintegy 30—35 tanu volt beidézve, akiknek a kihallgatása a késő esti órákig tartott. A tegnapi nap folyamán a tanuvallomásokkal végeztek, a mai folytatólagos tárgyaláson kerül a sor a perbeszédre, amiket a védelem részéről dr. Várady Zsigmond és dr. Hlatky Endre, a két kiváló kriminálista, a vád képviselőjében pedig Vattay altárgyész terjesztenek elő.

Beczky perujtása. Beczky Arthur vámtügyében perujtást kér azon az alapon, mert a bizonyítékokat, melyek a tanuvallomások alapján állanak, nem felelnek meg a valóságnak. A tanuk közül kilencen Beczky állítása szerint hamisan vallottak. Ezek ellen feljelentést tett. Kéri a vizsgálat megindítását és addig, míg az befejeződik, szabadlábra helyezését.

KÖZGAZDASÁG.

Ertéktőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, június 4.

Osztrák hitelrészvény	—	—	631.25
Magyar hitelrészvény	—	—	748.—
Leszámitoló bank	—	—	743.75
Rimamurányi	—	—	561.50
Osztrák m. államvasuti részv.	—	—	692.25
Közuti vasut	—	—	552.—
Városi villamos vasut	—	—	269.—

A gabonatőzsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, június 4.

Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt.	—	10.38
Rozs okt.	—	8.96

Zab májusra	—	—	—	7.04
Zab okt.	—	—	—	6.85
Tengeri máj. 1908.	—	—	—	6.69
Tengeri jul.	—	—	—	—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1908. június 4.				
Magyar arany járadék 4 száz.	—	—	—	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	—	—	93.25
Magyar koronajáradék	—	—	—	82.75
Magyar földteherment kötvény 4. sz.	—	—	—	93.50
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	—	—	—	94.50
Magyar nyereséj sorsjegy kölesön	—	—	—	188.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölesön	—	—	—	145.—
Osztrák járadék papírban	—	—	—	97.25
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	99.—
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	116.50
Osztrák korona járadék	—	—	—	97.50
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	—	150.25
Osztrák magyar bankrészvény	—	—	—	1730.—
Magyar hitelbank-részvény	—	—	—	748.—
Osztrák hitelbank-részvény	—	—	—	631.50
Magyar hitelrészvény	—	—	—	689.50
20 frankos (Napoleon)der	—	—	—	19.09
Német birodalmi márka	—	—	—	117.62
London vista	—	—	—	240.—
Páris vista	—	—	—	95.50
20 márkás arany	—	—	—	23.51

NYILTTÉR.

SCHMIETT

:: attrakciós ::

CIRKUSZA

holnap szombaton

tartja bemutató

előadását a

NAGYPIACZ-téren.

REGÉNYCSARNOK.

TÉVUTON.

Regény.

Itta:

ALESSANDRO SCARPA.

(Folytatás.)

(69)

— Vagy hazudik a »High Life« s akkor Sempálnak nincsen más dolga, mint a cikket erélyesen demantálni, alibijét kimutatni és a szerkesztőt lovagostorával az efféle »ábrándozástól« elriasztani. Ha azonban a »High Life«

által felderített események tényeken alapulnak, akkor a jelen esetben, a midőn egy teljesen korrekt és szeplőtelen előéletű lényvel áll szemben, nem marad hátra számára más, mint . . . — Itt Ilsebergh gróf sokat mondólag vállat vont.

— Minthogy talán Sempály grófnővé emelje Sterzl kisasszonyt! . . . kiáltá Gandry grófnő dühösen. — No, ez már mégis kissé furcsa volna, hogy egy ilyen kalandornő szemtelen magaviselődteért még egy kilencágu koronával is megjutalmaztatnék! Ah, pardon, tábornok! . . . egészen elfeledtem, hogy barátságban áll a Sterzl családdal!

— És én, — kiáltá a tábornok, ki halál-sápadtra válva felugrott, — én . . . egy hajszálba mult és elfeledtem volna, hogy nő az aki beszél!

Most Vulpini hercegnő szólalt meg.

— Hisz önmaga mondta, grófné — szót nyomtatékkal. — mikép elejétől fogva került a Zinkával való intimitást. Nos én, nem kerültem s a mióta Rómába érkezett, naponta érintkeztem vele, megfigyeltem modorát ha fiatal uraktól volt környezve, meglestem társalgását fiatal leányainkkal s mondhatom, hogy a »szemtelen« szó, ép oly jogosan alkalmazható reá, mint a legkisebb leányomra, ki három éves! . . . És ha csakugyan kiment a holdaütötte kertbe azon bál alkalmával unokaöcsémrel, — ez csak a meggondolatlan ábrándozás egy jele s az ártatlanság oly teljességének bizonyítéka, mely már eleve megóvja minden veszélytől.

A mai éjt Zinka mellett kis unokahugom betegágyánál töltöttem s oly tiszta tekintete, oly gyermekded nyájas mosolya nincs az oly lénynek, kinek lelkén egy rut emlék árnya borong. — En Zinkáért a tűzbe teszem kezemet!

A hercegnő, amig így beszélt, oly büszkén, fenségesen, komolyan nézett ki, oly megvetőleg nézte végig Gandry grófnőt, hogy az, megfélemlítve, még valami érthetlent mormogott és barátnejával, Mrs. Fergusonnal egyetemben visszavonult.

A négy osztrák egyedül maradt.

— A kit az egész dolognál legkevésbé érték, ez Sempály, — mondá a hercegnő. — Rögtön a mint kezembe került ma reggel ez az ocsmány lap, szállására küldtem a pallazó di Veneziába. Ott azt mondták, hogy éppen elment kocsin Jatinszkyékkal.

Az Európa szállodába kocsiztam tivéremhez, hogy megbeszéljem vele a történeteket. Truyn aludt s nem volt bátorságom őt felkölteni és a gyermekénél beállott javulás feletti örömet elrontani. — Így hát ide jöttem, tábornok, önhöz, hogy szíven könnyitsek!

— Sempály bizonyára még nem olvasta a cikket, — véleményezte Ilsebergh. A hercegnő vállat vont. Ilsebergh grófné pedig újra megjegyzé:

— Igen kellemetlen egy eset, kétségtelenül, — én előre láttam, hogy efféle lesz a vége, — mire csak nagy ügyvel-bajjal sikerült neki, férjét egy újabb felolvasás kitálalásától tartóztatni és felállt, hogy bucsuzzék.

E percben örömsugárzó arccal lépett a műterembe Vulpini herceg.

— Ah, vous voilà! — kiáltá, — erre menve, felismertem lenn a kocsikat. Tudjátok már a legujabb ujdonságot?

— Sempály eljegyezte Zinkát, — kiáltá a hercegnő.

— Nem . . . — viszonzá a tudvalevőleg ultra pápai érzelmű princepe; — a szél ma éjjel letépte a Quirinálról az olasz zászlót! — Eljen a tramontana!

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős
Dr. VUOSKICS GYULA.

A NAGYVÁRADI FÜRDŐK
ÚJ MENETRENDJE.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖK-FÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	7 50	9 50	2 10	4 50	6 40	9 17
V.-Velece >	8 01	10 01	2 21	5 01	6 52	9 28
Rontó >	8 16	10 16	2 36	5 16	7 06	9 43
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 41	5 21	7 11	9 45

PÜSPÖK-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Püspökfürdő ind.	8 59	0 59	3 19	5 59	7 49	10 32
Rontó >	9 04	11 04	3 24	6 04	7 54	10 37
V.-Velece >	9 17	11 19	3 37	6 17	8 07	10 50
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 47	6 27	8 17	11 00

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 27
V.-Velece >	8 11	10 11	2 31	5 11	7 02	9 38
Rontó >	8 16	10 26	2 46	5 26	7 16	9 53
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	2 53	5 33	7 23	10 00

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Félix-fürdő ind.	8 40	10 40	3 00	5 40	7 30	10 17
Rontó >	8 47	10 47	3 07	5 47	7 37	10 27
V.-Velece >	9 00	11 09	3 20	6 00	7 50	10 38
Nagyvárad érk.	9 10	11 19	3 30	6 14	8 00	10 40

Magyar királyi államvasutak üzemeltetősége Arad.

10271—1908. sz.

Pályázati hirdetés.

A magyar királyi államvasutak Szent-es államásán levő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlet 1906. évi november hó 1. évi kezdődik és tart azon időponttól számított öt éven át, vagyis 1913. évi október hó 31-ig.

A bérleti feltételek, valamint az ételek és italok árjegyzéke az kilüirott üzemeltetőség I. osztályában a rendes hivatalos órák alatt hétköznapokon d. e. 6 órától d. u. 2 óráig megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, miert is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1. koronás bélyegű és »Ajánlat a pályavendéglő bérletére a 10271—1908. számhoz« felirattal ellátott borítékba zárt, lepecsételt és két tanu előtt aláírt ajánlatok a vonatkozó okmányokkal (erkölcsi bizonyítvány, iparendély stb.) együtt 1908. évi augusztus hó 12. én déli 12 óráig az alulírt üzemeltetőség általános (I.) osztálya főnökénél nyújtandók be.

A bántpénz fejében 100 kor., azaz száz korona készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapírokban legkésőbb 1908. évi augusztus hó 11-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak aradi üzemeltetősége gyűjtőpénztáránál letendő.

Takarékpénztári betétkönyvek bántpénz-képen nem fogadtnak el. Értékpapírok a budapesti, illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebbi árfolyam szerint jegyzett értékben, de sohasem nsvértéken fölü fognak számítani.

A készpénzben letett összeg után kamat nem fiztetnek.

A bántpénz letétele az ajánlatban megemlítendő, de a letételről nyert pénztári letétegy az ajánlatban nem csatolandó.

Ezen feltételektől eltérő, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett, valamint a távirati ulon tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok közt a választás a felajánlott bérösszegre való te intet nélkül történik.

Aradon, 1808. május hóban.

A magyar királyi államvasutak aradi üzemeltetősége.

Magyar királyi államvasutak.

129024—908.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága budapesti északi főmuhelyi és miskolci szertáraiban az 1908 év első év harmadában feleslegesként összegyűjtött s jelenleg készletben levő különböző ócska fémanyagokat értékesíteni óhajtván, ezek eladása céljából nyilvános pályázatot hirdet.

A vevő köteles a neki eladott mennyiségeket a felszólítás vételétől számítva 4 nap alatt a szertártól okvetlenül átvenni és a szertárból eltávolítani.

Az ajánlati árak az anyagoknak az illető szertárban való átadása, illetve átvétele mellett értetnek, vasúti kocsiba való felrakásukról és továbbszállításukról a vevő tartozik gondoskodni. Esetleges csomagolási költségek szintén a vevők által viselendők.

A pályázni kívánók kéretnek, hogy egy koronás magyar okmánybéllyel ellátott, sérletlen és lepecsételt borítékban tett ajánlataikat a magyar királyi államvasutak igazgatóságának anyag és leltár beszerzési szakosztályában (IV. Andrássy ut 73 sz. II. em. 43 ajtó) a következő címmel: »Ajánlat ócska fémanyagok megvételére« 129024—908 számhoz 1908 évi június hó 25-ének déli 12 óráig benyújtani sziveskedjenek, amikor is azok ugyanott felbontatni és felolvasatni fognak, megjegyezvén, hogy a verseny tárgyaláson az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlatok kizárólag az ezen célra rendelt és az említett anyag és leltárbeszerzési szakosztálynál egy példányban ingyen kapható úrlapon, ennek rovatainak pontos kitöltése mellett állítandók ki. Az ajánlati ár számokkal és szóval irandó be. Az ajánlattevők az ócska anyagok eladására vonatkozó és 122291—96. sz. a fennálló feltételeket magukra nézve kötelezőknek elismerni és azt 60 fillér magyar kir. okmánybéllyel, saját és két tanu aláírásával ellátva ajánlataikhoz csatolni tartoznak. Ezen feltételek nyomtatványtárunkban példányonként 30 fillérért megszerezhetők, vidékieknek pedig a nyomtatványtárhoz intézendő írásbeli megkeresésre és az érte járó 30 fillér és 20 filléres posta bélyeg beküldése ellenében postán megküldetnek.

Bánatpénzképen a megvenni szándékolt anyag értékének 6 százaléka az ajánlat benyújtására kitűzött határnap előtt egy nappal déli 12 óráig készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban főpénztárunknál leteendő.

A bánatpénzt az ajánlattal egy borítékban beküldeni nem szabad, annak letétele azonban az ajánlaton felemlítendő.

A bánatpénz letételét igazoló jegy nem csatolandó az ajánlathoz, hanem az ajánlattevő birtokában marad.

Bánatpénz vagy fent idézett aláírt feltét füzet nélkül ugyszintén elégtelen bánatpénzzel nem az előírt úrlapon tett le nem pecsételt, nem sérletlen borítékban vagy elkésve beérkezett és távirati uton tett ajánlatok, valamint olyanok, melyek ezen pályázati hirdetményben foglaltaktól eltérő feltételeket tartalmaznak és melyekben javítások vagy vakarások fordulnak elő figyelembe vétetni nem fognak. Pótajánlataiban nem bocsátatnak tárgyalás alá. Az ajánlattevő ajánlatával, annak benyújtásától számítva három hétig visszavonhatatlan kötelezettségben marad.

Az ajánlatok tetszés szerinti tételekre és részmenyiségekre is szolhatnak, de a magyar királyi államvasutak igazgatósága is fentartja magának azt a jogot, hogy tetszés szerinti tételeket és részmenyiségeket engedhessen át, melyet ajánló, ha csak az ellenkezőt ki nem kötötte elfogadni tartozik. A magyar királyi államvasutak igazgatósága fentartja magának, továbbá azt a jogot, hogy az ajánlatok közül tekintet nélkül az ajánlati árakra szabadon választhasson, és hogy végre a cél elérésére másféle intézkedéseket is tehesen.

Budapest, 1908 május havában.

Az igazgatóság.

Hirdetések

felvételnek
a kiadóhivatalban.

70 év óta a SIRUP-PAGLIANO mint a legjobb és legbiztosabb hashajtószer sok ezer családnál eredményesen van bevezetve. Ezen Girolamo Pagliano florenzi tanár által feltalált és 1888. óta előállított vértisztítószer csak akkor valódi és eredményes, ha a gyártmány a törvényesen védett kék vignettával és Girolamo Pagliano tanár névaláírásával van ellátva. Ezen különlegességek orvosi rendeltetése az ország minden jobb gyógyszerárában kaphatók. Orvosi rendelés szerint használva, megszüntetik a székrekedést és annak következményeit, mint vértelődés a fejbe stb., előmozdítják az anyagcserét és vértisztítóan hatnak bőrküvések, köszvény, csusz (rheuma)-nál stb. Elismert szer étvágytalanság és az őrült foglalkozás egyéb következményei ellen. A »Girolamo Pagliano« készítmények folyékony szirupalakban és por alakban kaphatók. Megreedelek intézendők: Girolamo Pagliano tanár Florenz (A 48.) Via Pandolfini. Elismert leveleket és prospektust ingyen és bérmentve küld a vezérképviselő: Dr. F. Herzig, Wien, VII. (A 48.) Mariahilfstrasse 48. Gyógyszertárak főraktárként legelőnyösebb feltételek mellett kerestetnek.

Pályázati hirdetmény

Nagyvárad Város Villamos Művénél betöltendő kapeslótábla-kezelői állásra.

Javadalmazás: 1200 korona évi fizetés és 200 korona lakbér.

Hasonló állásban gyakorlattal, továbbá ipariskolai képzettséggel bírók előnyben részesülnek.

Az állás azonnal elfoglalható.

Pályázatok alanti címre legkésőbb f. é. június hó 20-ig küldendők be.

Nagyvárad Város Villamos Műve.
Belányi.

Aranyozó!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **szalon és templom aranyozó műhelyemet Nagyvárad, Kossuth L.-u 3. sz. Biharmegyei Takarékpénztár épületéből**

Rákóczi-ut (Fő-utca) 7. sz. az Orsolya szüzek új bérpalotájába helyeztem át.

Midőn ezt becses tudomására hozom mélyen tisztelt megrendelőimnek, legyen szabad megemlítenem, hogy elvállalok rajz szerinti egyszerű kivitelű a legdiszesebb kivitelű; Oltárokat, szent sirokat, iccon osztászatokat, templom berendezési részeket tatarozásokat. Továbbá szalon-butort, kávéház, torony-tetőzet, sirköbötük, tükör és kép keret aranyozását, azonkívül minden e szakmába vágó munkák készítését, javítását, valamint szobrok kijavítását, és festését.

Ezután is minden törekvéssel oda-fogok hatni, hogy nagyon tisztelt pártfogóimat és megrendelőimet meglegedésére szolgáljam ki és maradtam b. megerendelését kérve, kiváló tisztelettel

GYÖRY JÁNOS

szalon és templom aranyozó.

Kívánatra költségvetést készítek, vidékre saját költségemen utazok, hogy a felvállalandó munkát megtekintsem.

M. kir. államvasutak Budapest-jobbparti üzletvezetőség.

15734—908. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

(Portlant cement szállítása iránt.)

A m. kir. államvasutak budapesti-jobbparti üzletvezetősége a vonalai szükségletének fedezésére folyó évben szükséges 2500 q portlandi cement szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a m. kir. államvasutak budapesti-jobbparti üzletvezetőségénél megszerezhető és a magy. kir. államvasutak igazgatóságánál és üzletvezetőségeinél megtekinthető; ugyancsak az említett hivataloknál tekinthetők a hivatalos órák alatt, szállításra vonatkozó általános feltételek is, mely a m. kir. államvasutak igazgatóságainak budapesti nyomtatványából megszerezhetők. Az általános feltételek ára 50 fillér darabonként melyhez póstaszállítás esetén, bérmentesítésre 20 fillér is beküldendő a nevezett hivatalhoz. Az ivenként 1 koronás magyar okmánybéllyel ellátott ajánlatok és az ivenként 30 filléres magyar okmánybéllyel ellátott ajánlati felhívások lepecsételt ezen külcimmal: »Ajánlat a 15734—908 számú pályázati hirdetményben kiírt anyagokra.« 1908. évi június hó 23 napjának déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak budapesti-jobbparti üzletvezetősége általános osztályának főnökéhez (Budapest, VII. Kerepesi ut 3 sz. I. em. 38 a.) benyújtandók, vagy postán beküldendők.

Fentirt napon déli 12 órakor a m. kir. államvasutak budapesti jobb-parti üzletvezetőségénél az ajánlatok felfognak bontatni, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5 százalék készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1908. évi június hó 22 napjának déli 12 óráig a budapesti jobbparti üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő, esetleg posta útján beküldendő.

Azon telek, kik a postatakarékpénztár cheque forgalmában bent vannak, a bánatpénzt a postatakarékpénztár útján is letehetik. Az ajánlatban a bánatpénz letételének megtörténte megemlítenő ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem csatolandó, hanem igazolásul csak a bánatpénz feladását bizonyító postai feladóvény vagy esetleg a letéti jegy másolata melléklendő.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállítva, az ajánlattevő vagy meghatalmazottja által alá nem írt, javított, vagy vakart szövegű pecséttel le nem zárt sértett borítékba helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, a pótlólag, vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előírt bánatpénz előlegesen le nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

Budapest. 1908. május hó 23-án.

Az üzletvezetőség.

A NAGYSZEBENI ÁLTALÁNOS TAKARÉK-PÉNZTÁR JELZÁLOGKÖLCSÖNEI.

A Nagyszebeni Általános Takarékpénztár (Nagyszében) ad félévi tőkét és kamatokat magukban foglaló egyenlő részletekben teljesen törleszthető jelzálogkölcsonket és pedig 10, 15, 18, 23, 25, 27 $\frac{1}{2}$, 32, 35, 40, 41, 44 $\frac{1}{2}$ 50 évi törlesztésre.

Kölcsönkérvényeket elfogad: **Breitenstein Frigyes, Bethlen-utca 9.**, ki egyszerűs mind bővebb felvilágosítást is nyújt.

170

!! Szives tudomásul !!

Van szerencsém az igen tisztelt közönség szives tudomására hozni, hogy a 34 év óta Kossuth-utca 12 sz. alatt volt bádogos műhelyemet **Szt. János-utca 12. szám alá saját házamba** helyeztem át.

Tisztelettel kérem ismerőseim, és üzletbarátaim, hogy továbbra is támogatni sziveskedjenek.

Kiváló tisztelettel:
UJVÁRY VILMOS
BÁDOGOS.

== Fennáll 42 év óta! ==

Természetes alkólikus

KRONDORFI
SAVANYÚVIZ

kiváló nyálkaoldó és húgyhajtó gyógyhatásu
Különlegesség gége, gyomor, vese, hólya
tüdő, rekedtség, köhögés,
köszvény és bélbetegségeknel.

Bor és Pezsgőhöz legjobb ital. xxx 307. 1-50

Fülöp István Európa szállodája.

Nagyvárad legkellemesebb látogatott, szórakozó helye. Most nyílt meg az Európa remek herthelyisége. Kitűnő egészséges hegyi levegő. Villamos megállóhely. Telefon. Naponta pompás cigányzene. A vendéglős saját termésű, kitűnő boraival, finom Dréher sörrel szolgál a közönségnek. Elsőrendű konyha. A szoba árak igen mérsékeltek. Az előkelően berendezett szállodát és a gyönyörű kerthelyiséget ajánljuk a közönség figyelmébe.

Eladó házak.

Csengeri-utca 10. szám alatt
2 külön álló új modern berendezésű épület kedvező feltételek mellett azonnal eladó.

Értekezhetni: **Madarász és Flonta**
Pereces-utca 9. Telefon: 330.

BUZIÁSGYÓGYFÜRDŐ

vasuti állomás, posta, távirda és telefon.

Közvetlen gyorsvonati kocsit Budapest nyugati pályaudvarról. Idény május 15. szeptember 15. s

Speciális gyógyfürdő szivbetegek részére,
női bajoknál, hólyag és vesebajoknál, kö- és fővénybetegségeknel, a légutak-, az emésztő- és kiválasztó-szervek hurutos bántalmainál. Sápkor, vérszegénység, görvény- és angolkór, általános gyengeség és a női ivarszervek idült bajainál. Radiotiv szénsavas sós és szénsavas vasas források. Prospectust kívánatra küld

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

kartelen kívül szállítanak, azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony szénsavat

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból

Össze nem tévesztendő mesterségesen előállított kevésbé kiadós szénsavval.

== Megbízható, szigoruan lelkiismeretes kiszolgálás! ==
Sürgőnycim: MUSCHONG, BUZIÁSFÜRDŐ. Interurban telefon 18. sz.

Vizsgai jutalom könyvek

a legnagyobb választékban kapható

||| **SEBŐ IMRE** |||

könyv és papir kereskedésében

Nagyváradon, Rákóczi-út.